

ترجمه غزاله فقهی

منبع: LE POINT

1997

شناخت خود

امیل پانزده روزه پشت یک میز نشسته و سرش را راست گرفته است. او با نگاه، کوچکترین حرکات خانم جوان و خندان روبرو را تعقیب می‌کند. امیل فقط به تغییرات چهره او توجه نکرده، بلکه بازوهای تپش را رها می‌کند و در یک حرکت آرام، اما کاملاً هماهنگ، سعی می‌کند تا شیئی را که در مقابلش قرار دارد، بگیرد.

نوزادان دیگر نیز حرکات برنامه‌ریزی شده‌ای انجام می‌دهند: اگر روی دست بعضی نوزادان را، هنگامی که به پهلو خوابیده‌اند، فشار دهیم، می‌توانند راست شوند یا اعمال قابل توجه دیگری انجام دهند. "ماری تریتون" توضیح می‌دهد: "ما با این کار نوزاد را تحریک کرده‌ایم تا اعمال ناآشنایی را که هنوز قادر به انجام آنها نیست، جلو بیندازد."

کودکان با هوش ما

تحقیقات دیگر نشان می‌دهد که کودکان خیلی زود تصور مبهمی از خود و دیگران پیدا می‌کنند. "روژه لکویه" می‌گوید: "اگر شیئی را در دسترس یک کودک چند روزه قرار دهیم، در بعضی شرایط سعی می‌کند آن را بگیرد، هر

می شود. پس صوت عوض شده، توالی هجای "پا" تلفظ می شود. ژول که از این صدای جدید به هیجان آمده است، دوباره شروع به مکیدن پستانک می کند. و بدین ترتیب نوزاد نشان می دهد که بین دو هجا با صامت‌های نزدیک به هم تمایز قائل شده است. فعالیت‌های ژوسین برتونسینی JOSIANE BERTONCINI (مرکز ملی پژوهش علمی فرانسه) ثابت می کند که نوزادان قادرند اصوات گفتاری را دسته بندی کنند. آنها حتی زبان مادری خود را تشخیص می دهند. بعلاوه، اگر نوزادان فرانسوی صدای یک خانم دو زبانه را که به فرانسه و روسی صحبت می کند، بشنوند، هنگام شنیدن فرانسه، سریعتر پستانک خود را می مکند. و حتی اگر فرانسه را بعد از روسی بشنوند، با اشتیاق مک می زند. هیچ کس نمی تواند بگوید که آنها قبل از تولد به اصوات زبان مادری خود عادت کرده اند یا اینکه ظرف این چند روز آن را شناخته اند.

با وجود این، وقتی کودکان شروع به غان و غون می کنند، همه اصوات موجود در کلیه زبانها را تولید می کنند. فرزند آدمی با وجودی که برآستی حرف نمی زند، بسیار پر حرف است. "دموند موریس" خاطر نشان می کند: "از ۱ تا ۲ ماهگی، کودک زبان را از میان لبهای نیمه بازش بیرون می آورد، سپس لبها را به هم نزدیک کرده، در حالی که حباب کوچکی از آب دهانش بیرون می دهد، قُرُقُر ضعیفی تولید می کند. این، "غان و غون" مقدماتی "بی صدایی" است که بعدها اساس تلفظ خواهد بود."

غان و غون قابل شنیدن از ۳ ماهگی آغاز شده، به سرعت کودک را وسوسه می کند. در طول هفته ها، نخستین آب دهانها و قرقرها به

چند میزان موفقیت او بسیار اندک باشد. اما اگر یک شیء بطور قابل ملاحظه ای دور از دسترس باشد، نوزاد، دیگر تلاش نمی کند. یعنی او نوعی شناخت از قدرت بازوی خود دارد."

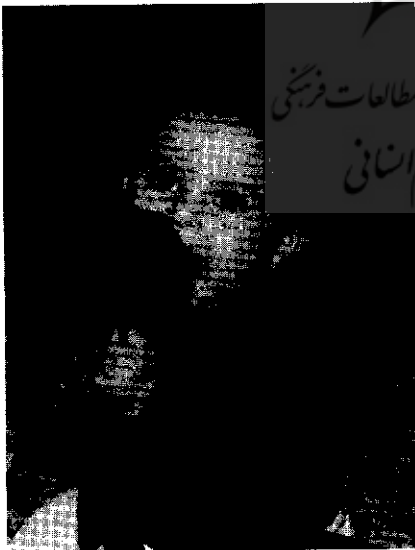
بعد از گذشت چند هفته، شناخت خود، دقیق تر می شود. لورا وقتی که به نمایش علاقه مند شد، ۵ ماه داشت. او را روی یک مبل نشانند. پایه بزرگ مبل مانع می شد که او قسمت پایین بدن خود را ببیند. لورا می توانست به دو پرده نمایش روبرو نگاه کند. روی پرده اول، پاهای لورا که بطور مستقیم فیلمبرداری می شد و روی دومی، پاهای کودک دیگری که جورابهای مشابهی پوشیده بود، نمایش داده شد. لورا، مانند همه بچه هایی که این آزمایش روی آنها انجام گرفته بود، از نمایش دوم بیشتر خوشش آمد. به گفته متخصصان این ثابت می کند که کودکان بدون اینکه نیازی به دیدن پاهای خود داشته باشند، نسبت به حرکات آنها آگاهند.

روزی دیگر، این بار در یک آزمایشگاه دیگر، ژول، بدون اینکه بداند، برای علم کار می کند، پستانکی را که در دهانش می گذارند می مکد. او فقط ۴ روزه است و اصلاً نمی داند این پستانک مجهز به یک گیرنده فشار است که به ثبت کننده متصل می باشد. این پستانک با اندازه گیری میزان مکیدن های کودک، نتیجه تحریکات مختلف را ارزیابی می کند.

فرزند آدمی بسیار پر حرف است
صدایی بلند می شود. "با، با، با." این صدا توجه کودک را جلب می کند و مدتی با اشتیاق به پستانک خود مک می زند. سپس از اینکه همیشه همان صدا را شنیده است، خسته

"وقتی خرگوشهای بزرگ از داخل کلاههای کوچکشان بیرون می‌آیند، ژولی مدتها به پرده نمایش خیره می‌ماند، و اگر خرگوشها هم اندازه نباشند، او بیشتر خوشش می‌آید."

"کارن وین" KAREN WYNN روان‌شناس دانشگاه آریزونا مدعی است که کودکان بیشتر از هندسه و فیزیک، استعداد ریاضی دارند. مثلاً آنها بلدند میکی موس‌ها را از هم کم کرده یا با هم جمع کنند. او برای گرفتن چنین نتیجه‌ای، این موش معروف را به بچه‌های ۵ ماهه نشان می‌دهد. سپس آن را پشت یک صفحه پنهان می‌کند. آزمایش را از نو با دومین موش انجام می‌دهد و بعد صفحه را بر می‌دارد. اگر پشت صفحه دو میکی موس باشد، تماشاچی کوچک ما عکس‌العملی نشان نمی‌دهد؛ اما اگر فقط یکی باشد، مدتها مات و مبهوت، به صحنه خیره می‌ماند.

اصوات حقیقی تبدیل می‌شوند. تکرار "ا" و "آ" ادامه می‌یابد و بین ۳ تا ۶ ماهگی، کودک از این دوران سکوت برای تولید "ب"، "م"، "د"، "م"، "پ" و سایر اصوات بهره می‌گیرد. بین ۶ و ۷ ماهگی، او هجاها را با هم ترکیب می‌کند. شاید اشاره به این موضوع بی‌رحمانه باشد، اما مقصود کودک از گفتن اولین "بابا"، اشاره به شخص پدر نیست.

"دموند موریس" می‌گوید: "در این زمان، کودک شدت بلندی و سرعت غان و غون خود را تغییر می‌دهد. او مانند اعضای یک گروه همنازی که قبل از آغاز برنامه‌سازها را با هم هماهنگ می‌کند، رفتار می‌کند. این مرحله می‌تواند حدود ۹ ماهگی یا بعد از آن باشد." در این هنگام او می‌داند وقتی "مامان" و "بابا" می‌گویند، به چه کسی نگاه کند. در یک سالگی اکثر بچه‌ها کاربرد بیشتر کلمات را می‌دانند، اما برای ساختن جملات ساده، هنوز به یک سال دیگر زمان نیاز است.

به نظر می‌رسد کودک، حتی قبل از اینکه حرف بزند، بعضی قوانین ساده فیزیک را می‌داند. فرانسوای ۵ ماهه این را ثابت می‌کند. او، آرام و مطمئن، چشمانش را به پرده نمایش روبرو دوخته است. بچه خرسی روی پرده جایجا می‌شود. فرانسوا عکس‌العمل نشان می‌دهد و هنگامی که می‌بیند حیوان از پشت یک ل بزرگ زرد پر رنگ رد می‌شود و بدون اینکه بین دو شاخه آن ناپدید شود، از طرف دیگر بیزون می‌آید، تعجب می‌کند، عجیب است. آیا به نظر شما عجیب نیست؟

"روژه لکویه" توضیح می‌دهد: "بچه‌های بسیار کوچک، همیشه مدت زیادی به اتفاقات ناممکن نگاه می‌کنند." مادر ژولی می‌گوید:

کودک ، یک مغز متفکر

و اما برای تفریق، آزمایش به روش مشابهی ادامه می‌یابد. او، دو موش را بطور واضح پشت صفحه می‌گذارد. سپس یکی را بیرون آورده، به دنبال آن در مخفی‌گاه را بر می‌دارد. اگر فقط یک میکی موس ظاهر شود، کودک بی تفاوت می‌ماند؛ اما اگر دو تا باشند، تعجب خواهد کرد. "کارن وین" چنین نتیجه می‌گیرد: "بشر بطور ذاتی می‌تواند حسابهای ساده را حل کند.

همچنین این آزمایشها ثابت می‌کنند که بچه‌ها به ثبات اشیاء آگاهند. "روژه لکویه" در حال حاضر به مطالعات جالب در این زمینه می‌پردازد. آنتوان سه ماه و نیمه با او همکاری می‌کند. به محض اینکه تلویزیون روشن می‌شود، او دیگر تکان نمی‌خورد و صفحه را نگاه می‌کند: دریچه بنفش رنگ کف اتاق روی پاشنه می‌چرخد و روی زمین می‌افتد. سپس چندین بار باز و بسته می‌شود تا اینکه جعبه‌ای ظاهر می‌گردد. جعبه جایی قرار دارد که دریچه هست و باید مانع شود که دریچه باز، بسته شود. تعجب آور است! با یک حقه کامپیوتری وانمود می‌کنیم که جعبه‌ای وجود ندارد. آنتوان واقعاً تعجب کرده است و مدتها به تصویر خیره می‌ماند. یعنی کودکان خیلی زود می‌فهمند که اشیاء حتی اگر از نظر آنها ناپدید شوند، اما باز هم وجود دارند.

بد نیست! برآستی از آن لوله گوارش فاصله گرفته‌ایم. بچه‌ها از همین کوچکی هوش سرشاری دارند. بعلاوه هنگام تولد، وزن مغز نوزاد یک چهارم مغز بزرگسال است و نسبت به باهوشترین افراد سلولهای عصبی بیشتری دارد. به هر حال کودک به مفهوم واقعی کلمه، یک مغز متفکر است! ■

قبل از تولد

نخستین حسی که بوجود می‌آید، لامسه است. گاهی پرتو نگارها از اینکه می‌بینند جنین ۴ ماهه در حال لمس بند ناف یا مکیدن شست خود است، تعجب می‌کنند. از آنجا که جنین در یک محیط مایع شناور است، دو حس بویایی و چشایی او با هم تحریک می‌شوند. کودک آینده از ماه پنجم یاد می‌گیرد که مزه‌های مختلف مایع آمنیوتیک را بچشد، و اگر مایع کمی شیرین باشد، بیشتر می‌خورد.

جنین مهمه شکم مادر: ضربان قلب، صدای روده، صدای مادر، و هیاهوی دنیای خارج را می‌شنود. در ماه ششم بارداری، اگر از یک صدای شدید تعجب کند، می‌جهد. از ماه چهارم پلکهایش را باز و بسته می‌کند، و در پایان بارداری، وقتی شکم مادر خیلی روشن شود، واکنش نشان داده، قلبش به شدت می‌زند، یعنی روشنایی و تاریکی را از هم تمیز می‌دهد.

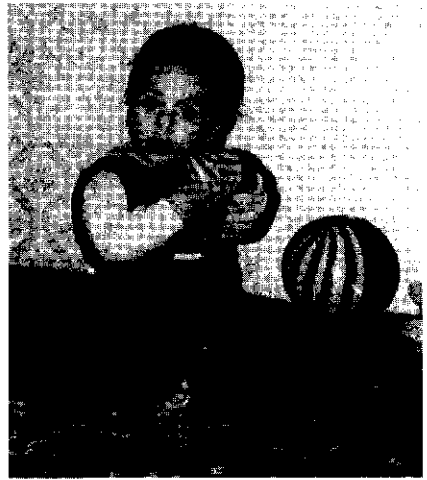
زبان گریه

آیا باید به کودکان اجازه دهیم تا گریه کنند؟ غالباً جواب منفی است. در هر حال جیغ کشیدن مانع رشد توانایی‌های تنفسی کودک می‌شود، و در آغوش گرفتن کودک، الزماً منجر به آرام شدن او نمی‌شود. "دموند موریس" DESMOND MORIS متخصص در رفتار کودکان می‌گوید: "کودک، موجود متقلب کوچکی نیست که تنها هدفش گرفتن افسار پدر و مادرش باشد. او بدون دلیل جیغ نمی‌کشد. این تنها وسیله‌ای است که با آن می‌تواند درد یا ناراحتی خود را ابراز کند و اگر جوابی نشنود، سرانجام به آن خاتمه می‌دهد. اما در این صورت احتمال آن وجود دارد که کودک احساس کند کنار

بقیه از صفحه ۳۱

عقوقهما

- ۱۴- میزان بیشتر کار، زمینه ساز عصیبت هاست -
کارن هورنای
- ۱۵- ریشه های بسیاری از انحرافات و تن دادن
به آلودگی ها، احساس بی پناهی و نیاز به پذیرش
است.
- ۱۶- بیشترین گروه فراریان در مرز سنی ۱۳ تا
۱۶ سال هستند.
- ۱۷- خانواده و کودکان دشوار
- ۱۸- ریشه های روانی رفتار کودکان
- ۱۹- زمینه تربیت
- ۲۰- تلفیقی از نظریات تیلور و نگارنده
- ۲۱- نظر روان شناسان
- ۲۲- ان الله فوض الی المؤمن کل شیء اّلا اذلال
نفسه - رسول اکرم (ص)
- ۲۳- ولله ملک السموات و الارض
- ۲۴- ولله العزّه
- ۲۵- نحن نرزقکم
- ۲۶- هو یحیی و یمیت
- ۲۷- و هو علی کل شیء شهید
- ۲۸- من عمل سوء یجزیه
- ۲۹- ما را حق همرنگی با بی بندوباری هر کس و
هر گروه نیست.
- ۳۰- در اسلام، المؤمنون و المؤمنات بعضهم
اولیاء بعض
- ۳۱- او لوکان آبائکم لا یعقلون شیئاً و لا یتهدون
- ۳۲- تجربه ای تربیتی در تهران
- ۳۳- ارزشها، باورهایی هستند که از قداست
برخوردارند.
- ۳۴- در حالی که همه ادعاهایشان دروغ است.
- ۳۵- عالم بی عمل، چون درخت بی ثمر است.
- ۳۶- من تعلم لله ... ۳۷- پیامبر (ص)

گذاشته شده است، لذا از کسانی که از او
حمایت می کنند سلب اعتماد می کند و یا
نمی تواند نخستین ارتباط شفاهی را با آنها
برقرار کند.

مسلماً گریه های اولیه با هم تفاوت چندانی
ندارند. " ماری تربتون "، متخصص بیماری های
کودکان می نویسد: " کودک شیرخوار بعد از چند
هفته یاد می گیرد که چگونه صدای خود را با
اوضاع وفق دهد. هنگام ناراحتی و درد جیغ
شدیدی می کشد. هنگام گرسنگی صدایی
آمرانه، اما آرام تر دارد و برای اینکه آنچه را که
در مقابلش گذشته و تولید سر و صدا کرده
است، ببیند، گریه ای پرسشگرانه دارد. " والدین
دقیق متوجه این تفاوتها خواهند شد. آنان این
" مکالمه رمزدار " را می فهمند.

بررسی هایی که در آمریکا انجام شده، نشان
می دهند کودکانی که طی سه ماه اول زندگی
آرام شده اند، در سه ماهه سوم، نسبت به
دیگران کمتر گریه می کنند. آیا این کودکان در
آینده بچه هایی با اعتماد به نفس خواهند شد؟ و
یا پرتوقع ؟ ما بلیم بدانیم.